

Studio Projektowe "MODUS", Suwałki, ul.Kościuszki 140, tel./fax (087) 567-92-63
e-mail: modusarch@op.pl, info@modus.suwalki.pl,
www.modus.suwalki.pl
Tomasz Zaforymski
architekt

PROJEKT BUDOWLANY

Przedmiot inwestycji:

remont główny hali sportowej Zespołu Szkół Nr 6 im. K.Brzostowskiego
w Suwałkach

Adres inwestycji:

Suwałki, ul.Sikorskiego 21, nr geod. dz. 30280/2, 30281

Inwestor:

Zespół Szkół Nr 6 im. K.Brzostowskiego w Suwałkach, ul.Sikorskiego 21

Tom - przedmiot opracowania:

T4.1 – Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót – instalacje
elektryczne

Zespół autorski:

BRANŻA	IMIĘ I NAZWISKO PROJEKTANTA	PODPIS
specyfikacje techniczne	tech. elektr. Stanisław Olejnik	<i>Stanisław Olejnik</i> projektant instalacji elektrycznych Upr. Nr 5116-32/00

data opracowania: październik 2006 r.

SPIS ROZDZIAŁÓW

1. WSTĘP
2. DEFINICJE I POJĘCIA.
3. WYMAGANIA OGÓLNE DLA INSTALACJI
ELEKTRYCZNYCH
4. INSTALACJE ELEKTRYCZNE OŚWIETLENIOWE I
SIŁOWE WNĘTRZOWE

1. Wstęp

1.1. Przedmiot specyfikacji technicznej

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej /ST/ są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót dotyczących instalacji elektrycznych wewnętrznych. Obiektem jest hala sportowa Zespołu Szkół nr 6 im. K. Brzostowskiego w Suwałkach.

1.2. Zakres stosowania specyfikacji

Specyfikacja Techniczna /ST/ jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót .

Zakres robót objętych specyfikacją

Roboty, których dotyczy Specyfikacja, obejmują czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie w/w obiekcie.

1.3 Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za ich zgodność z dokumentacją projektową, specyfikacją i poleceniami nadzoru inwestorskiego i autorskiego oraz zgodnie z art. 22.23 i 2S ustawy Prawo Budowlane.

2. Definicje i pojęcia

1. **aprobata techniczna** - pozytywna ocena techniczna wyrobu, stwierdzająca jego przydatność do stosowania w budownictwie, wydana przez upoważnioną do tego jednostkę;
2. **bruzda instalacyjna** - zagłębienie w ścianie lub posadzce budynku, specjalnie uformowane lub wykute w celu prowadzenia w nim przewodów wentylacyjnymi, zaopatrujący w wodę ludność lub zakłady produkcyjne
3. **certyfikacja zgodności** - działanie trzeciej strony (jednostki niezależnej od dostawcy i odbiorcy) wykazujące, że zapewniono odpowiedni stopień zaufania, iż należy zidentyfikowany wyrób, proces lub usługa są zgodne z określoną normą lub z właściwymi przepisami prawnymi
4. **instalacje wewnętrzne**- instalacje elektryczne i teletechniczne związane z obiektem budowlanym
5. **sieci** - urządzenia elektryczne i teletechniczne podziemne i naziemne na zewnątrz budynku i przyłącza,
6. **deklaracja zgodności** - oświadczenie dostawcy, stwierdzające na jego wyłączną odpowiedzialność, że wyrób, proces lub usługa są zgodne z normą lub aprobatą techniczną;
7. **dokumentacja powykonawcza** - dokumentacja techniczna wraz z naniesionymi zmianami i uzupełnieniami w trakcie realizacji robót (budowy);
8. **Dziennik Budowy** - opatrzony pieczęcią Zamawiającego zeszyt z

ponumerowanymi stronami, służący do notowania wydarzeń zaistniałych w czasie wykonywania zadania budowlanego, rejestrowania dokonywanych odbiorów Robót, przekazywania poleceń i innej korespondencji technicznej pomiędzy Inżynierem, Wykonawcą i Projektantem.

9. **Inżynier** - Inspektor Nadzoru wyznaczony przez Inwestora, Kierownik Budowy - osoba wyznaczona przez Wykonawcę, upoważniona do kierowania Robotami i do występowania w jego imieniu w sprawach realizacji kontraktu. Księga Obmiarów - akceptowany przez Inżyniera zeszyt z ponumerowanymi stronami służący do wpisywania przez Wykonawcę obmiaru wykonywanych Robót w formie wyliczeń, szkiców i ewentualnych dodatkowych załączników. Wpisy w Księdze Obmiarów podlegają potwierdzeniu przez Inżyniera. odbiór instalacji - zespół czynności mających na celu sprawdzenie czy instalacje elektryczne i teletechniczne zostały wykonane zgodnie z projektem, warunkami technicznymi i obowiązującymi normami stanowiącymi podstawę do przekazania instalacji do eksploatacji; odległość bezpieczna przewodów gazowych - odległość usytuowania przewodów gazowych od przewodów lub urządzeń innych instalacji oraz elementów wyposażenia obiektu budowlanego, gwarantująca ich bezpieczne użytkowanie;
10. **polecenie Inżyniera** - wszelkie polecenia przekazywane Wykonawcy przez Inżyniera w formie pisemnej, dotyczące sposobu realizacji Robót lub innych spraw związanych z prowadzeniem Budowy.
11. **projektant** - uprawniona osoba prawna lub fizyczna będąca autorem Dokumentacji Projektowej
12. **rura osłonowa** - przewód rurowy z materiału niepalnego, chroniący przed oddziaływaniem czynników zewnętrznych, wewnątrz którego umieszczony jest przewód instalacji gazowej;
13. **rysunki** - część Dokumentacji Projektowej, która wskazuje lokalizację, charakterystykę i sieć wodociągowa zewnętrzna - układ przewodów wodociągowych znajdujący się poza budynkami odbiorców; urządzenia alarmowe - urządzenia sygnalizujące w sposób optyczny, akustyczny lub optyczno-akustyczny osiągnięcie parametrów granicznych (dopuszczalnych); współczynnik obciążenia, a wartość obliczeniową parametru geotechnicznego - przez przemnożenie przez współczynnik materiałowy warunki techniczne przyłączenia - zespół wymagań technicznych, które muszą być spełnione aby wnioskowane przez odbiorcę ilości energii elektrycznej mogły być dostarczone; a) ewentualnej rejestracji wymienionych wielkości
14. **Skróty** - symbole utworzone najczęściej z pierwszych liter wyrazów

Skróty użyte w opracowaniu:

ST - Specyfikacje Techniczne

PZJ - Program Zapewnienia Jakości

PE - Polietylen

PCW,PCV - Polichlorek winylu

PN - Polska Norma

BN - Branżowa Norma

ZN - Zakładowa Norma

ITB - Instytut Techniki Budowlanej

NN - Niskie Napięcie

SN - Średnie Napięcie
2. Wymagania ogólne dla instalacji elektrycznych i teletechnicznych

B ST- zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi standardami, normami obligatoryjnymi, warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót a także przepisami budowy urządzeń elektrycznych.

3. Wymagania ogólne dla instalacji elektrycznych

Materiały. Wymagania ogólne

1. Źródła uzyskania wszystkich materiałów powinny być wybrane przez Wykonawcę robót elektrycznych z wyprzedzeniem.
2. Zatwierdzenie źródła uzyskania materiałów nie oznacza, że wszystkie materiały z tego źródła będą przez Inżyniera dopuszczone do wbudowania.
- 3 Nie później niż 3-tygodnie przed każdym zakupem materiałów Wykonawca robót elektrycznych ma obowiązek dostarczyć Inżynierowi próbki materiałów, aby mógł dokonać wyboru oraz sprawdzić naocznie ich jakość. Z chwilą zatwierdzenia Wykonawca robót elektrycznych powinien podać Inżynierowi terminy dostaw zatwierdzonych materiałów.

Warunki dopuszczenia materiałów i urządzeń elektrycznych do

zabudowania

- oznaczenie zgodności z wymaganiami PN
- znak jakości wyrobu Q
- znak CE - gdy to wymagane
- znak bezpieczeństwa B - gdy to wymagane
- atest producenta lub aprobatę techniczną wydaną przez uprawnione Laboratorium, a także spełniają określone ST wymagania, a decyzję o ich zabudowaniu podejmie Inżynier.

Wymagania przy zamianie materiałów

- Marka materiałów określona w dokumentacji przetargowej będzie wymagana w wykazie cen. Jednak Wykonawca robót elektrycznych może zaproponować materiały innej marki, posiadające te same charakterystyki. Ale taka propozycja wymaga zatwierdzenia przez Inżyniera.

Sprzęt, Narzędzia i Elektronarzędzia

- Wykonawca robót elektrycznych jest zobowiązany do stosowania sprzętu, narzędzi i elektronarzędzi właściwych do wykonywanego rodzaju robót i spełniających wymagania norm obligatoryjnych w zakresie bezpieczeństwa ich wykonania.

Transport

- Wykonawca robót elektrycznych zobowiązany jest do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną na utratę cech jakościowych przewożonych materiałów lub nie wpłyną niekorzystnie na właściwości wykonywanych robót.

Odpowiedzialność Wykonawcy Instalacji Elektrycznych Wykonawca robót elektrycznych jest odpowiedzialny za prowadzenie robót elektrycznych i teletechnicznych zgodnie z warunkami umowy oraz za jakość zastosowanych materiałów i wykonanych robót. Odpowiada ponadto za ich zgodność z dokumentacją projektową, wymaganiami ST, PZJ oraz poleceniami Inżyniera.

Przyrządy do Badań i Pomiarów

- Wszystkie przyrządy pomiarowe użyte do badań i pomiarów muszą posiadać aktualne świadectwa wzorcowania i oznaczony status

metrologiczny. Dane identyfikujące przyrząd pomiarowy muszą być zamieszczone w raporcie (protokóle) z badań i pomiarów

- Wykaz instrukcji i przyrządów pomiarowych potrzebnych do wykonania badań i pomiarów winien być zamieszczony w PZJ.

4. Instalacje elektryczne oświetleniowe i gniazd wtykowych 230V

Wymagania ogólne dotyczące instalacji elektrycznych

- Przewody i kable stosowane w instalacjach elektrycznych oświetleniowych i siłowych wewnętrznych muszą być dostosowane do układu sieci TN-C-S o napięciu znamionowym 400/230V prądu przemiennego i częstotliwości 50 Hz
- Stosować w obwodach oddzielny przewód ochronny (PE) i neutralny (N) B Jako środek uzupełniającej dodatkowej ochrony przeciwporażeniowej należy stosować wyłączniki ochronne różnicowoprądowe. Parametry tych wyłączników (czas wyłączenia i wielkość znamionowego prądu wyłączającego) określają rysunki dokumentacji projektowej i specyfikacje
- W obwodach odbiorczych instalacjach elektrycznych oświetleniowych i siłowych wewnętrznych należy stosować wyłączniki nadmiarowe o prądach znamionowych dobranych do wielkości odbiorników, wymaganej zdolności wyłączeniowej w stanach zwarć, charakterystyce czasowo-prądowej:
  - typu B dla zabezpieczenia obwodów instalacyjnych
  - typ C dla zabezpieczenia silników i lamp wyładowczych
- instalacjach elektrycznych oświetleniowych i siłowych wewnętrznych stosować połączenia wyrównawcze główne i miejscowe, łączące przewody ochronne z częściami przewodzącymi innych instalacji i konstrukcji budynku Stosować zasadę prowadzenia tras przewodów elektrycznych w liniach prostych, równoległych do krawędzi ścian i stropów
- Przewody i kable elektryczne należy prowadzić w sposób umożliwiający ich wymianę bez potrzeby naruszania konstrukcji budynku

- Żyły przewodów i kabli w instalacjach elektrycznych oświetleniowych i siłowych wewnętrznych muszą być wykonane wyłącznie z miedzi. Prowadzenie instalacji i rozmieszczenie urządzeń elektrycznych w budynkach powinno zapewniać bezkolizyjność z innymi instalacjami w zakresie określonych odległości i ich wzajemnego usytuowania
- Wartość rezystancji izolacji kabla określić w temperaturze 20 °C i wyrazić w MΩ/km. Winna wynosić dla kabli do 1kV
  - o izolacji gumowej - 75 MQ/km
  - o izolacji polietylenowej - 100 MQ/km
- Minimalne wartości rezystancji izolacji obwodów odbiorczych przedstawia poniżej przedstawia poniższa tabela:

napięcie znamionowe obwodu [V]	Rezystencja izolacji [MΩ]	Napięcie próbiercze prądu stałego [V]
50V	25	0
powyżej 50V do 500V	0,50	0

Rurki i przewody

typu typu RB

- instalacyjne sztywne z polichlorku winylu standardowe wraz z towarzyszącymi akcesoriami /złączki, uchwyty, elementy mocujące

Zasadnicze czynności przy wykonywaniu robót

- Wytrasowanie miejsc osadzania uchwytów do rur
- Przygotowanie podłoża
- Zamocowanie uchwytów
- Odmierzenie i ucięcie rur

- Wykonanie połączeń złączkami
- Sprawdzenie drożności rurażu
- Wprowadzenie rur do puszek i innych elementów instalacji
- Ułożenie rur na uchwytych

Układanie przewodów pod tynkiem

Przewód kabelkowy YDYp na napięcie 750 V

YDYp 3x1.5mm²

YDYp 4x1.5mm²

YDYp 5x1.5mm²

YDYp 3x2.5mm²

Zasadnicze czynności przy wykonywaniu robót

- Przygotowanie bruzd
- Rozwinięcie przewodu kabelkowego
- Sprawdzenie ciągłości żył i oporności izolacji
- Odmierzenie i cięcie
- Zamocowanie przewodu do podłoża
- Wprowadzenie końców przewodów do puszek lub rozgałęźników

Wymagania dodatkowe dotyczące robót

- Każde przejście przewodów kabelkowych przez stropy i ściany musi być zabezpieczone rurą osłonową lub odpowiednio obudowane
- Minimalny przekrój żył przewodzących przewodów kabelkowych dla- obwodów oświetleniowych 1,5 mm² Cu- obwodów gniazd wtykowych 2,5mm² i obwodów siłowych 1.5mm² Cu
- Wszystkie przewody kabelkowe muszą mieć żyły przewodzące wykonane z miedzi, być oznakowane przez producenta (marka), posiadać kolorystykę izolacji roboczej żył zgodną z wymaganiami tj

- przewód neutralny N - kolor niebieski

- przewody fazowe L1, L2, L3 odpowiednio kolor czerwony, brązowy, czarny i być wykonane na napięcie 750V.

Przewody wciągane do rur

Przewód kabelkowy DY,

DY 10mm² - zasilanie central wentylacyjnych

Zasadnicze czynności przy wykonywaniu robót

- Rozwinięcie przewodu
- Sprawdzenie ciągłości żył i oporności izolacji
- Odmierzenie
- Cięcie
- Otwieranie i zamykanie puszek, odgałęźników lub skrzynek rozgałęźnych
- Wciągnięcie przewodów

Wymagania dodatkowe dotyczące robót

- Minimalny przekrój żył przewodzących przewodów izolowanych jednożyłowych i przewodów kabelkowych dla- obwodów oświetleniowych 1,5 mm² Cu- obwodów gniazd wtykowych i obwodów siłowych 2,5 mm² Cu
- Wszystkie przewody przewodów izolowanych jednożyłowe i kabelkowe muszą mieć żyły prze wodzące wykonane z miedzi, być oznakowane przez Producent np. (marka). posiadać kolorystykę izolacji roboczej żył zgodną z wymaganiami tj
  - przewód ochronny PE - kolor żółtozielony
  - przewód neutralny N - kolor niebieski

przewody

fazowe L1, L2, L3 odpowiednio kolor czerwony, brązowy, czarny

Puszka instalacyjna wtykowo / natynkow
Gniazdo wtykowe 2-biegunowe podtynkowe

Wymagania dodatkowe dotyczące robót

- Łączniki i gniazda wtykowe powinny być umiejscowione na wysokościach:
łączniki – 1,4 od podłogi
gniazda wtykowe w pom. adm. i korytarzach – 0,3m od podłogi
gniazda wtykowe w sanitariatach – 1,2 m od podłogi
- Przed wykonaniem podłączeń łączników i aparatury należy sprawdzić poprawność ich funkcjonowania

Montaż opraw oświetleniowych

Oprawy oświetleniowe prod. PHILIPS FAREL Kętrzyn

1. jarzeniowa OKD-236 2x36W
2. jarzeniowa OKD-236 2x36W z modułem awaryjnym 2h
3. jarzeniowa OPK-236 2x36W
4. jarzeniowa OPK-236 2x36W z modułem awaryjnym 2h

Oprawy oświetleniowe prod. LENA LIGHTING

5. żarowa OMEGA 100W
6. DOWNLIGHT nr kat. 226265IPE 2x26W
7. SATURN nr kat. SA218 2x18W
8. awaryjna XAREL 8W

Oprawy oświetleniowe prod. ELGO

9. metalohalogenkowa OPHba-400W

Zasadnicze czynności przy wykonywaniu robót.

- Rozpakowanie oprawy
- Oczyszczenie oprawy z materiałów zabezpieczających
- Otwarcie i zamknięcie oprawy
- Obcięcie i obrobienie końców przewodów
- Sprawdzenie oprawy przed zainstalowaniem
- Zamontowanie oprawy i podłączenie
- Wyposażenie oprawy w akcesoria (klosze, siatki, odbłyśniki, rastry itp)

Źródła światła **Wymagania ogólne dotyczące** **źródeł światła**

- Źródła światła powinny spełniać podane niżej wymagania:
  - a) Lampy żarowe z wolframowym drutem żarnikowym muszą być zgodne z PN-83/E-06230 i PN-84/E-85000
  - b) Lampy fluorescencyjne zgodne z PN-69/E-85001
Temperatura barwowa 4200 - 4500 stopni K..
  - d) Lampy wyładowcze sodowe wysokoprężne. Temperatura barwowa 1700-2150 stopni K-. IRC: max 65
  - e) Lampy wyładowcze metalowo-halogenkowe. Temperatura barwowa stopni 3000-5600K. IRC: 70-92

Świetlówka Producent np.: PHIL1 PS Masa od 0,05 do 0,4 kg/1 szt

Zapłonniki do rur jarzeniowych

na napięcie 230V 50Hz. Producent np.: PHILIPS

Żarówka 75W 250V Producent np.: PHILIPS

Zasadnicze czynności przy wykonywaniu robót

- Zdjęcie klosza, siatki, odbłyśnika, rastra itp oprawy
- Wyjęcie źródła światła z opakowania
- Sprawdzenie marki, zgodności oznaczeń parametrów i świecenia
- Zamontowanie źródła światła w oprawie
- Sprawdzenie świecenia oprawy
- Zamontowanie klosza, siatki, odbłyśnika, rastra itp

.Montaż rozdzielni

- Załączone w projekcie rysunki rozdzielni są w stopniu wystarczającym dopełnieniem niniejszej specyfikacji i dopełniają także dane potrzebne do sporządzenia kalkulacji cenowej.

Wypożyczenie rozdzielni według technologii Legrand FAEL sp. z o.o.

Zasadnicze czynności przy wykonywaniu robót

- Ustawienie rozdzielnicy na gotowym podłożu
- Wypoziomowanie i skręcenie elementów ze sobą
- Skręcenie szyn zbiorczych ze sobą w miejscach połączeń

- Podłączenie końcówek kabli zasilających i odpływowych do zacisków
- Podłączenie przewodu uziemiającego
- Sprawdzenie i dokręcenie śrub
- Malowanie poprawkowe

Wymagania dodatkowe dotyczące robót

- Przy wszystkich rozdzielnicach, złączach i tablicach rozdzielczych musi być umieszczony ich schemat ideowy połączeń z opisem aparatury, wielkości nastaw aparatów i prądów znamionowych wkładek bezpiecznikowych
- Schematy winny być zabezpieczone przed kurzem i wilgocią przez laminowanie.

Badania i pomiary

Zasadnicze czynności przy wykonywaniu badań i pomiarów

Badania i pomiary instalacji oświetleniowej i siłowej obejmują:

- Sprawdzenie ciągłości żył przewodów
- Sprawdzenie poprawności połączeń
- Sprawdzenie adresów przewodów kabelkowych z listą adresową
- Pomiar rezystancji izolacji obwodów
- Pomiar rezystancji pętli zwarcia
- Pomiar rezystancji uziemień roboczych i ochronnych
- Badanie wyłączników ochronnych różnicowoprądowych
- Badanie obwodów sterowniczych i sygnalizacyjnych towarzyszących instalacjom oświetleniowym i siłowym wewnętrznym
- Sprawdzenie adresów kabli z listą adresową
- Sprawdzenie opasek kablowych •

Wymagania dodatkowe dotyczące badań i pomiarów

- wykonanych badań i pomiarów oraz dokonaniu oceny ich wyników muszą być sporządzone raporty w ustalony PZJ sposób
- Badania i pomiary włączone w PZJ powinna wykonać uprawniona osoba/pracownik Laboratorium
- Wszystkie przyrządy pomiarowe użyte do badań i pomiarów muszą posiadać aktualne świadectwa wzorcowania i oznaczony status metrologiczny.
- Dane identyfikujące przyrząd pomiarowy muszą być zamieszczone

w raporcie (protokóle) z badań i pomiarów.

Kontrola jakości i odbiór robót

Zasady wykonywania kontroli robót.

- Celem kontroli robót powinno być stwierdzenie osiągnięcia założonej jakości wykonywanych robót. Wykonawca robót ma obowiązek wykonania pełnego zakresu badań na budowie w celu wykazania Inżynierowi zgodności dostarczonych materiałów i realizowanych robót z Dokumentacją Projektową, Normami oraz wymaganiami
- ST. Przed przystąpieniem do badania Wykonawca powinien powiadomić Inżyniera o rodzaju i terminie badania.
- Po wykonaniu badania, Wykonawca przedstawia na piśmie wyniki badań do akceptacji Inżyniera. Wykonawca powiadamia pisemnie Inżyniera o zakończeniu każdej roboty zanikającej, którą może kontynuować dopiero po pisemnej akceptacji odbioru przez Inżyniera. Badania w czasie wykonywania robót.

Rozdzielnice nn

Właściwe badania odbiorcze powinny być poprzedzone:

- szczegółowymi oględzinami zamontowanych urządzeń i układów, sprawdzeniu zgodności montażu, wyposażenia i danych technicznych z dokumentacją i instrukcjami fabrycznymi
- sprawdzeniem poprawności połączeń obwodów głównych i pomocniczych oraz działania aparatów i układów
- usunięciem zauważonych usterek
- przeprowadzeniem regulacji aparatów

Badania powinny obejmować następujące urządzenia

- oszynowanie i przewody
- wyłączniki i rozłączniki przekładniki prądowe odgromniki i ochronniki układy automatyki ochrona przed dotykiem pośrednim

• Instalacje wewnętrzne

- pomiar rezystancji izolacji każdego obwodu pomiar rezystancji izolacji odbiorników
- pomiar pętli zwarciovych obwodów odbiorczych i linii zasilających

- pomiary poprawność działania wyłączników różnicowe – prądowych pomiar oporności uziemienia.
- Z prób należy sporządzić protokół.